

Kovács András Ferenc

NÉHÁNY HAMIS MÉDAILLON

Emlékérmek J. A. emlékének

1

*Elefánt voltam, jámbor és szegény
rezervátumnak légi részlegén –
egzotikumként, mint a nyloning,
lóbált vad álom vissza Ceylonig.*

Elefánt sok van. Indra s Buddha is
tanúm rá... Van szép, igaz, rút, hamis –
és éjsetét, kék csontja kincset ér –
és a lidércként rugódzó fehér –

2

*Porszem mászik gyenge harmaton,
hibbant fűszál peng, szélbe tarthatom –
reggel vagy este egyformán ragyog,
mert roskatag vén s vásott srác vagyok.*

Vízcsepp az ég? Senkit sem érdekel.
Fáradt felnőttek jönnek értem el –
félholt táj lobog szemükben,
új nap lángol jobbkezükben.

3

*Totyog, totyog a piócahalász,
hajlong, zajong a friss rózsakalász!
A szó, ha szól, sok – árnyéka kevés.
Tipegj, zizegj, te lágy téglavetés!*

Testem megérik, gyúlhat barna nyár –
búsult sarakból gyúrt smaragdmadár!
Párolgó talpam gyöngy tarlón csorog
jó ízzel-gőzzel, mint a gyógyborok – –

4

*Lehet, hogy hab vagy, cukrozott tejen,
lehet, hogy szempár dús, dór bronzfejen,
lehet, hogy díszes, úrlő képeret,
lehet, nem is vagy, tán csak képzeled –*

*lehetnél akkád tábla, példatár,
határkő, etruszk, uszkár, fríz, madár –
a fénytelen menny árnya meglegyint,
s fecskék etetnek bogárral megint – –*

5

*Disznó, de akin jáspis a csülök,
hízom a kínon, játszin görcsülök –
halotti maszkra arcot sír a ránc,
betört ablakszem, rángó Siva-tánc,*

*sugárszilánkon reszketeg balett –
előbb holnap volt, s hirtelen ma lett.
Gejzír a szív, fűt bundát, főveget,
hogy ne ludbőrzzenek az öregek – –*

6

*Ragyog a zöld gyík, sorsom keresi,
tetőszag ködlik, zápor verdesi,
hárfás gerendát húroz alkonyat,
padláshomályba fúrom arcomat...*

*Hasított fákat szült a pincemély –
patkány dalára nincs hang, nincs személy –
fény íze lóg, mint fortyogó tokány,
a lépcsőházak villogó fogán – –*

7

*A küszöbön a vashabú vödör –
nanó cirokkal konyhabút söpör,
apó cipelget, kórokkal dohog –
virágtej zenghet, olykor boldogok.*

Törökbúzásra fröccsen, föl a nap –
szemembe föld hull, zsíros, zöld kalap!
Idővé olvad kőként életem –
világizzása hőmérsékletem – –

8

Borostyánkőbe fagy be az ügyész,
kihűlt ügyvédnö közfityiszt fűgéz,
lellemre botrányt, stemplit vád nyomat –
hárpiák dongják, viszik lányomat.

Bosszút vijjognak tyúkok, fúriák,
mennyekbe rondít buzgó túlvilág –
örvénylőn fúrnak törvénykupacot
a csillagok, kis fehér kukacok – –

9

Barátommal egy ágyban lakom,
hegy bámul ködbe lábadt ablakon –
tizenhat múltam, tél van Priszlopon,
vak árnyak oszló álmait lopom –

övék a fény, tört felhőn síelő,
enyém sötét föld, vérre hí elő,
ha szóttan lengek, sem tágítanak –
füstölgő szemek világítanak – –

10

Szakállam sercenj, reccsenj, kunkorodj,
sörtés reménytől bölcsen undorodj!
Borosta üt ki réten, még pihéz –
pitypanghajamba tép egy égi kéz.

Kölyökkutyákból lesznek halk apák,
tavasszal szárnyra kelnek almafák!
Szirmokra, szókra kent alvadt világ –
virág volt ez a vers, almavirág – –

11

*Huszonhárom király sétál,
negyvenöt hű szolga futkos:
egy időben érnek ében
napkapukhoz, holdkapukhoz.*

Huszonhárom kódos mászkál,
negyvenöt rossz kölök kiált:
*„Mit zörögtek úgy!” A tér szelében
elvált levélen lebeg a világ – –*

12

*Az eltaposott orrú fekete
gorilla ordít: lepke lehet-e?
Hús semmi himbál, lenne ötletem –
szürkén lehajtom negyvenöt fejem.*

Formátlan kínok, félvak éjszakák,
ormánnal írok én, s Ganésa áld!
Mindenség mossa lelkemet, ha van –
szörnyű fülekkel legyezem magam – –

Parti Nagy Lajos

ALTATÓ

*„apaló apaló
angyal ül a videó”*

dünnögve legfő mesterét
lehunyja két lehunyja száz
a rítt a rútt a rőt a rét
üveggolyóknak eldunnaház
egy altatónyi vers kilép
a semmiségből elfeledk
ezik magáról halk durúzs
és légvonatszusz egy kiságy
körüli derengő tarka lepk
e rengörül dagár borázs

pillázat és követhené
úgyis minden csak bertamázs
úgyszincsen szó rá és ha van
álomnyelv édes vakszöveg
mely persze nem világtalan
a ludjelszé penkisba lázs
abra kadabra dab no meg
leal vezümm zigő kasé
zöngéi közt elandalon
zöngéi közt elalhasé
méz elza jó e pillaméz
álomfejlesztő dinamó
a lépte zengő villanéz
főnövérhúg és főmanó
a konvektorban szendereng
az őrlángőriző sötét
mintha egy fel-felmorranó
tűzhatlan medve ülne bent
s dédelgetné a köldökét
alszik az apró óriás
nem kell már kalapálnia
álommanó ő is mi más
vele alszik az ória
s a csillagok nagy árja fönn
e néma tiktakk-ária
szikalsi villam usaom
fatutajos a folyamon
pupillaherceg méla tót
távolról suddog altatót
s e távolság szívfájtató
alszik a széken a kezes
lábára lehajtja tehén
orob migás regenderesz
a jó cukor is eluszik
habzó éggel a tetején
vattabucskáznak a nyuszik
durán salik dözer kisa
alszik a konyha karika
alszik a vau és a háp
méz elza is lehajtja szép
pehelynehéz pillázatát
kitelnek lufka kis csodák
sok ellapult családi kör
sok punnya ótvar megszokás
üveggolyóvá visszagör
alszik dodó a szívszagú
winterfeldplatzi bős porosz

lán bajszával nyakadba bú
 majd lassan eldorombolosz
 s két álomrétre rányitó
 szemed a távirányító
 aludj el szépen Berta mert
 a kislibák is alszanak
 s az ágyúk is nagy föltekert
 karokkal ágyúkanapén
 tanulnak mézül dallamul
 dalabdi síp geman diszun
 aludj el szépen Berta bár
 szemedben még száz villamos
 jánosbogárnyi szikra jár
 de egyszer minden napmozit
 dobozba zár az éjszaka
 dobozba dédik és mamák
 katik babók jóéjtpuszik
 és ha elalszik anyja is
 már az alvás is aluszik
 dűnnyögve két szerelmesét
 leejti végre a mesét
 s bezár e kis vers maga is

Fejtő Ferenc

JÓZSEF ATTILÁRÓL

Verseinek német fordítása elé

„Megadatott neki a tökéletesség képessége. Nem néhány verse, hanem egész műve megérdemli az örökkévalóságot” – e szavakkal búcsúztattam József Attilát a *Szép Szó* 1938. januári emlékszámában.

Nem hiszem, hogy csak a baráti szeretet és a gyász sajátos megilletődöttsége ihlette volna e szavakat. Életében már Rilke, Hölderlin, Kafka és Keats színvonalával mértem őt, örvénylő mélységével, csodálatos nyelvi virtuozitásával, metafizikai szárnyalásával. Megelégedésemre szolgál, hogy immár a magas költészet fordításával járó színvonalon a németül olvasó nagyközönség is megismerheti ezt a nyelvi nehézségek miatt szinte hozzáférhetetlennek vélt költőt. Az én életem legnagyobb élménye volt, hogy közlőül ismerhettem, hogy számos remekművének első olvasója s néha tanácsadója lehettem, és hogy a legelsőik között voltam, akik művészetének tragikus nagyságát – amelyet rövid alkotóélete alatt a nagyközönség hazájában is alig ismert – értéke szerint méltathatták.